

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Освітня програма	28743 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

22.03.2021 р.

Справа № 0085/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Демченко Олена Петрівна,
Коренева Інна Миколаївна,
Лобода Дмитро Олександрович,
Носаченко Володимир Миколайович,
Огнистий Андрій Володимирович,
Попович Анжеліка Станіславівна,

за участі запрошених осіб:

Рудь Ольга Миколаївна – гарант ОП,
Копусь Ольга Антонівна – керівник експертної групи,
Кучерук Оксана Анатоліївна – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28743
Назва ОП	Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 8, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

ЗВО активно залучає стейкхолдерів до укладання ОП та її повсякчасного коригування. Ураховано пропозиції різних груп внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів. З-поміж розробників ОП є здобувач вищої освіти і вчитель української мови і літератури.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Існує позитивна практика активної співпраці ЗВО з державними установами різних рівнів. Під час укладання ОП враховано досвід аналогічних українських і закордонних ЗВО (Університет Костянтина Філософа, Словаччина; Варшавський і Ягеллонський університети, Республіка Польща).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Погоджуємося з ЕГ щодо потреби узгодження ОП із НРК («Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (Постанова Кабінету Міністрів України №1341 від 23.11.2011 р.), зокрема щодо змін, унесених Постановою Кабінету Міністрів України №519 від 25.06.2020 р.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП і окремих ОК відповідає нормативним документам. На навчальні дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти вирізано 60 кредитів (25%). ЗВО увідповіднив освітні програми Середня освіта (Українська мова і література) першого й другого рівнів вищої педагогічної освіти «Концепції розвитку педагогічної освіти» (наказ МОН України №776 від 16.07.2018 р.), зокрема стосовно підготовки на бакалаврському рівні педагогічних працівників для потреб базової середньої освіти, а на магістерському – для профільної середньої освіти.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

В ОП зреалізовано принципи послідовності й логічності. Взаємопов'язаність ОК виражається через урахування семестрів під час викладання дисциплін-пререквізитів і кореквізитів. Водночас у структурно-логічній схемі ОП рекомендуємо більш чітко візуалізувати причинно-наслідкові зв'язки між ОК.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП відповідає предметній області, зокрема щодо врівноваження в циклі ОК професійної підготовки філологічних дисциплін (їхній перелік і обсяг достатній для формування предметних знань здобувачів вищої освіти), педагогічно-психологічних і методичних. В ОП з-поміж різновидів практичної підготовки передбачено навчальну педагогічну практику в закладах позашкільної освіти» (ПП 2), відтак рекомендуємо додати ОК, що формуватиме педагогічну компетентність здобувачів вищої освіти під час роботи у різних типах закладів системи позашкільної освіти або доповнити ОК 6 «Педагогіка» відповідною темою. До того ж рекомендуємо звернути увагу на віддаленість проходження фольклорної (3 семестр) та діалектологічної (5 семестр) практик від безпосереднього вивчення відповідних ОК «Фольклор» (1 семестр), «Українська діалектологія» (2 семестр).

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

не застосовується

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

не застосовується

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Варто урахувати під час проектування ОП «Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (наказ Мінекономіки України №2736 від 23.12.2020 р.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

У ЗВО інформація про ОК представлено у формі силабусів. Позитивним є пропозиція в силабусах з-поміж списків рекомендованої літератури подання науково-методичних праць викладача, який забезпечує читання навчальної дисципліни.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Здобувачі вищої освіти спільно із викладачами є виконавцями грантових проектів від міжнародної організації IREX: «МЕДІА&ВЧИТЕЛЬський кампус» (керівник – О.Семенов) та «Школа відповідального батьківства «Медіапазли» (керівник – М.Ячменик).

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Процеси оновлення змісту ОП засвідчує: 1) наповнення ОК «Методика навчання української мови» розділом 4 «Медіакультура сучасного вчителя-словесника» (blob:https://office.naq.gov.ua/ceaed5a9-8369-4d17-b60d-1197fес997e6, с. 19), що передбачає формування медійної компетентності здобувачів вищої освіти; 2) вивчення питань, пов'язаних із запровадженням принципів Нової української школи (ОК 12 «Методика навчання української мови», ОК 13 «Методика навчання української літератури», ОК 6 «Педагогіка»); 3) потлумачення принципів академічної доброчесності в роботі вчителя-філолога (ОК 12, 13); 4) з'ясування питань використання ІКТ під час організації дослідної діяльності учнів на уроках літератури (ОК 13) тощо. Водночас варто оновити в силабусах ОК списки рекомендованої літератури. Із відповіді ЗВО на висновок ЕГ робимо висновок, що такий процес уже розпочався.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У силабусах ОК подано вичерпні критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, методи оцінювання, розподіл балів із дисципліни, шкала оцінювання, засоби діагностики результатів навчання. Наявні примітки щодо можливості врахування результатів навчання у неформальній освіті (участь в олімпіадах, майстер-класах, вебінарах, тренінгах тощо). Звернено увагу на оцінювання здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Зважаючи на вимогу «Концепції розвитку педагогічної освіти» (наказ МОН України №776 від 16.07.2018 р.) про складання атестації з психолого-педагогічної підготовки, предметної спеціальності та методики викладання, в підсумковій атестації на ОП передбачено складання комплексного кваліфікаційного екзамену із української мови і літератури, методики їх навчання та психолого-педагогічних дисциплін. У навчальному плані в розділі IV «Підсумкова атестація» в колонці «Назва навчальної дисципліни» рекомендуємо зазначити конкретні ОК, наявні в розділі V «План навчального процесу».

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

У відповіді ЗВО на висновок ЕГ зауважено, що доцент Захарова В. має науково-методичні посібники, методичні вказівки, публікації у наукометричних базах Copernicus, фахових виданнях тощо, які оприлюднено у вільній доступній пошуковій системі Google Scholar / Google Академія (2017 р. – 3 публікації, 2018 р. – 4 публікації, 2019 р. – 4 публікації, 2020 р. – 3 публікації) (<https://cutt.ly/WzoRMoG>).

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Зважаючи на потребу доступу здобувачів вищої освіти з особливими потребами до всієї інфраструктури ЗВО, рекомендуємо подбати про удоступнення різних поверхів приміщення.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Увідповіднити ОП із Національною рамкою кваліфікацій, зокрема зі змінами, унесеними Постановою Кабінету Міністрів України №519 від 25.06.2020 р.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Привести ОП у відповідність із «Професійним стандартом за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (наказ Мінекономіки України №2736 від 23.12.2020 р.). 2. Для здійснення можливості визначати дисципліни-пререквізити, кореквізити й постреквізити рекомендуємо в структурно-логічній схемі ОП чітко візуалізувати причинно-наслідкові зв'язки між ОК. 3. У зв'язку із наявністю в освітній програмі ОК «Навчальна педагогічна практика в закладах позашкільної освіти» рекомендуємо ввести відповідну навчальну дисципліну або доповнити інформаційний обсяг ОК, визначеного проєктною групою ОП. 4. Рекомендуємо розглянути можливості усунення віддаленості за семестрами фольклорної та діалектологічної практик від ОК, з якими вони пов'язані.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Рекомендуємо розширити способи інформування здобувачів вищої освіти про можливості академічної мобільності та неформальної освіти й активізувати їхню участь у відповідних програмах.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендуємо ЗВО регулярно оновлювати силабуси ОК, зокрема щодо пропонув новітньої рекомендованої літератури. 2. Розширити на ОП наявні можливості студентоцентрованого підходу стосовно варіативності виконання завдань практичних занять, самостійної роботи, модульної контрольної роботи тощо. 3. Доповнити списки рекомендованої літератури із методик навчання української мов і літератури чинними шкільними програмами й підручниками.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Під час організації освітнього процесу за ОП рекомендуємо продовжувати повсякчасне урізноманітнення методів, прийомів і технологій навчання.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Рекомендуємо продовжувати реалізацію позитивної практики проведення аудиторних занять професіоналами-практиками й експертами галузі. 2. Рекомендуємо науково-педагогічним працівникам продовжувати активну публікаційну діяльність, зокрема у виданнях, зареєстрованих у рекомендованих наукометричних базах, а також у фахових збірниках категорій А і Б.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Рекомендуємо подбати про реалізацію доступу здобувачів вищої освіти з обмеженими можливостями до всієї інфраструктури ЗВО.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Рекомендуємо продовжувати вдосконалення ОП шляхом упровадження рекомендацій, висловлених під час акредитаційної експертизи ОП «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)» другого (магістерського) рівня вищої освіти. 2. Продовжувати роботу із залучення внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів до процедур моніторингу й перегляду ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Для активнішого обговорення проєкту ОП і наявності зворотного зв'язку зі стейкхолдерами на сайті ЗВО або випускової кафедри рекомендуємо розміщувати форму для зауважень і пропозицій. 2. Рекомендуємо удоступнити на офіційному сайті ЗВО силабуси нормативних і вибіркового навчальних дисциплін.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА